

Yttrande över remiss, betänkandet Mot en effektiv elektrifiering av transportsystemet, SOU 2024:79

Region Västernorrland ser positivt på betänkandets förslag på förenklingar för elektrifieringen av transportsektorn. Beskrivningen av norra Sverige stämmer väl överens med vår uppfattning att det är industrins behov som dominerar förändringen och att de långa ledtiderna för anslutningar framför allt beror på personalbrist och långa interna processer.

Kundernas perspektiv är dock inte tydligt i betänkandet. Utifrån de kontakter vi har med kommuner som försöker ha dialog med elnätsbolag under sina planeringsprocesser, så upplever de att det är svårt att få till en dialog på grund av bristande intresse från elnätsbolagens sida och för att det är kostsamt. Dialogerna tar även mycket tid och resurser. Kommuner har även efterfrågat någon form av guidning för hur processerna fungerar. Region Västernorrland tar därför tillsammans med grannregioner fram ett planeringsstöd för offentliga aktörer för processer vid planering av laddinfrastruktur. Detta är något man skulle kunna utveckla på nationell nivå.

Undantag för elektrifierade transporter

Vi ser positivt på förslaget att ge kommunerna möjlighet att undanta elfordon från förbud mot trafik med lastbil i bullerkänsligt område. Buller kommer dock inte enbart från fordonens motor, utan även från lastning och lossning varför en helhetshantering för bullerstörningar skulle behövas för att förslaget ska bli effektiv.

Underlätta för samfälligheter

Det finns behov av att förenkla för samfälligheter att installera laddningsinfrastruktur och vi välkomnar därför betänkandets förslag. För att tillräcklig infrastruktur för elbilsaddning ska kunna etableras på kvarteretsmark i bostadsnära lägen är det av största vikt att kraven på anläggningsförrättning tas bort eftersom dessa är kostsamma och att föreningen själva kan bestämma.

Utmaningar och möjligheter inom kompetensförsörjning

Betänkandet visar på utmaningar och möjligheter kopplat till bristyrken, ökad efterfrågan inom nya kompetensområden, samt osäkerhet kring framtida utbildningsbehov. Regionerna har ett särskilt ansvar i det strategiska arbetet för bättre kompetensförsörjning och validering. Vi välkomnar betänkandets förslag om ökat antal utbildningsplatser, ökad synlighet för energibranschen, samt en ökad samverkan mellan regioner, huvudmän och olika aktörer i syfte att anpassa utbildningsutbudet efter nya krav.

Energihubbar för transportsektorns behov

Region Västernorrland ser positivt på förslaget att det ska bli lättare att anlägga energi-hubbar och sammankoppla interna elnät, vilket skapar möjligheter för hamnar och flygplatser att effektivisera elanvändningen och hantera effektoppar lokalt. Batteri-lagring och elproduktion förväntas bli viktiga delar i hamnars och flygplatsers verksamheter.

Kapacitetskartor

Vi delar bedömningen att kapacitetskartor är av betydelse och skulle underlätta för laddoperatörer att hitta lämplig mark för laddstationer. Vi är dock tveksamma om det verkligen är effektivt att varje individuellt elnätsföretag ska ta fram och redovisa dessa i stället för att Svenska Kraftnät samlat håller ihop arbetet med kapacitetskartorna.

Nationell styrning och samordning

Transporterna är gränsöverskridande och en elektrifiering är avhängiga insatser från en rad olika offentliga och privata aktörer. Samordning på flera nivåer är därför nödvändig för en effektiv elektrifiering. Region Västernorrland välkomnar förslaget om nationell samordning.

REGION VÄSTERNORRLAND

Jonny Lundin
Ordförande regionala utvecklingsnämnden